

STORTINGET

Representantforslag 203 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Morten Stordalen og Frank Edvard Sve

Dokument 8:203 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Stordalen og Frank Edvard Sve om billigere vei- og kollektivtrafikk uten bompenger

Til Stortinget

Bakgrunn

Bompengeordningen avvikes

Forslagsstillerne mener at finansieringen av utbygging og vedlikehold av offentlige veier er et offentlig ansvar. Regningen skal ikke skyves over på bilistene gjennom bruk av bompenger.

De senere årene har både Nye Veier AS og Statens vegvesen vist seg som effektive og gode veiutbyggere. Forslagsstillerne mener det derfor vil være positivt om disse utbyggerne ble ansvarlig for hele finansieringen av riksprosjekter, gjennom bevilgningene de får fra Stortinget. Fremtidige proposisjoner om utbygging av riksvei må derfor legges frem med statlig fullfinansiering.

Finansiering av kollektivtrafikken

Det har over tid vært en utvikling hvor bilistenes penger ikke bare brukes på vei, men på å finansiere andre trafikanters transporthverdag. Det grelleste eksempelet på dette er Oslopakke 3, der bare om lag 10 prosent av bilistenes bompenger brukes på veiformål. I byområ-

dene med bypakker er det først og fremst andre trafikanter som nyter godt av bilistens penger. For biltrafikken innebærer bypakkene både høyere kostnader og ofte økt reisetid grunnet reduserte fartsgrenser.

Bypakker er en avtale mellom staten og de største byområdene, hvor staten og kommunene/fylkeskommunene deler projektkostnadene for viktige kollektivtransportprosjekter og infrastrukturinvesteringer. De største byområdene som går inn under ordningen i dag, er: Oslo og Akershus (Viken), Bergen, Trondheim og Nord-Jæren.

For byområdene er kollektivtrafikken viktig for en god avvikling av den daglige trafikken og for å ha effektive transporttilbud for flest mulig.

Det er likevel ulogisk og urettferdig at store deler av finansieringen av kollektivtrafikken hentes fra bilister. Forslagsstillerne mener derfor det er på tide med en ny finansieringsordning for kollektivtrafikken i byområdene. Det er naturlig at staten bidrar med midler til disse store prosjektene, men det må stilles krav til den lokale finansieringen som i større grad ansvarliggjør de lokale beslutningstakerne. Den lokale delen av finansieringen hentes fra fylkeskommunale/kommunale budsjetter for at de statlige midlene skal utløses.

En slik ordning vil styrke kollektivtransporten i byene slik at folk flest som ønsker å ta bussen eller toget, har et godt tilbud. Samtidig unngår man at en enkelt trafikantgruppe skal belastes med så godt som alle kostnader. Det gir både en mer forutsigbar finansiering og en mer rettferdig fordeling av finansieringsbyrden.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget stadfester at utbygging av offentlige veier er et offentlig ansvar, og ber regjeringen fremme fremtidige proposisjoner om riksveiprosjekter med statlig fullfinansiering.
2. Stortinget ber regjeringen avvikle ordningen med bypakker og ikke forlenge slike inngåtte avtaler ut over gjeldende avtaletid.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å opprette en ordning med statlige midler til kollektivtrafikk og større samferdselsprosjekter som forutsetter at fylkeskommunene/kommunene ikke benytter inntekter fra bompenger i den lokale delen av finansieringen. Dette skal gjelde både investering og drift.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av veglova § 27 slik at inntekter fra bompenger ikke kan benyttes til sykkelveier, kollektivtrafikk, byutvikling og annet som ikke er direkte relatert til vei og bedret eller økt fremkommelighet for bilistene og annen veitrafikk.

30. mars 2023

Morten Stordalen

Frank Edvard Sve